

JAN LEUS

ur. 1959; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, PRL
Słowa kluczowe	Projekt Rzemiosło. Etos i odpowiedzialność, narzędzia pracy zecera

Kaszta, wierszownik, sztylet, pęseta, szufelka – narzędzia pracy zecera

Kaszta to jest – żeby ludzie sobie to mogli bardziej wyobrazić – taka szuflada, która jest podzielona na poszczególne przegródki. Jedne są większe, drugie są mniejsze – zależy od ilości czcionek: „w”, „n”, „t”..., te czcionki są częściej używane, więcej trzeba ich więcej, dlatego one [króbki – A. S.] mają większą pojemność. No a inne [są] troszkę mniejsze. To po prostu trzeba by przyjść do drukarni, zobaczyć schemat, jak to wszystko wygląda. Wszyscy zecerzy musieli znać na pamięć, gdzie która czcionka leży, gdzie która cyfra leży. Przykładowo „1”, „2”, „3”, „4” i tak dalej. Były też czcionki, które miały jakiś ornament i również trzeba było wiedzieć, gdzie która leży. Później, jeśli skład był zrobiony i wydruk skończony, trzeba było ten skład rozebrać i poszczególne czcionki włożyć na swoje miejsce.

[Podstawowe narzędzie] to wierszownik, który się trzyma i ustawia się na dany format, w jaki trzeba było zrobić skład.

[Inne narzędzie to] tak zwany „sztylet”. To był taki szpindel, żeby wyjąć czcionkę, czy ją mocniej [docisnąć].

Później pęseta – to się przydawało do cieńszego materiału, żeby przykładowo go wyjąć lub włożyć w skład, żeby dobrze było wyjustowane.

[Potrzebne były też] szufelki, na które się wystawiało skład ręczny. Były różne [szufelki], to zależało od formatu składu. W każdej drukarni musiała mieć coś takiego.

Data i miejsce nagrania	2013-06-13
Rozmawiał/a	Marek Nawratowicz
Transkrypcja	Katarzyna Kuć-Czajkowska, Anna Sawa
Redakcja	Małgorzata Maciejewska, Anna Sawa
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"